

RESPEKTERA HUR JAG VILL TA MIG IGENOM ALLT!

– unga hbtq-personers behov av
stöd kring sex mot ersättning

Inledning

RFSL Ungdom är riksförbundet för unga hbtq-personers rättigheter. Mellan åren 2017-2020 bedriver vi Arvsfondsprojektet *Pegasus Råd och Stöd*, som syftar till att utveckla en verksamhet som kan möta vår målgrupps behov av stöd kring sex mot ersättning. RFSL Ungdoms vision är en värld full av kärlek och respekt där alla unga hbtq-personer är, lever och uttrycker sig som de själva vill.

En grundsten i arbetet för att uppfylla visionen är att driva arbete som *Pegasus Råd och Stöd*, som stärker unga hbtq-personer i behov av stöd. Det som visas i både denna rapport och dess föregångare *Sex för X* är att unga hbtq-personer som har haft sex mot ersättning är en heterogen grupp med heterogena behov.

Unga som har haft sex mot ersättning, funderar på att ha det, eller har blivit erbjudna ersättning för sex har ofta större behov av stöd än vad vi

kunde erbjuda i vår anonyma drop-in chatt *Pegasus*. Efter tre år med *Pegasus* var det därför dags att utveckla en kuratorsverksamhet som kunde erbjuda återkommande samtal och stöd i kontakt med vård och myndigheter.

Våren 2018 genomförde vi en enkätundersökning som underlag för den stödverksamhet som projektet var i färd med att utveckla. Vi ville ta reda på vilka önskemål och behov som fanns bland de unga vi riktade oss till. Vi ville också veta lite mer om vilka erfarenheter och tankar de har gällande sex mot ersättning. Dessutom ställde vi frågor kring målgruppens erfarenheter av, och förtroende för, olika typer av samhällsstöd. Enkäten har varit värdefull vägledning för oss i framtagandet av *Pegasus Råd och Stöd*, och vi hoppas att de även kan vara till nytta för dig.

/Anja Persson, Virág Finta, Isander Freiman, Malin Grundström

Författare och redaktion:

Anja Persson, med bidrag av Isander Freiman och Virág Finta

Logotyp (Pegasus Råd och Stöd):
Melina Grundel

Illustrationer och former:
Lina Forsgren

Grafisk formgivning/layout:
Amanda Jenderbäck

ISBN: 978-91-982213-2-9

© RFSL Ungdom och författarna 2018



Innehåll

1. Vilka var det som svarade?	4
Ålder	4
Boendeort	5
Könsidentitet	5
Sexuell identitet och sexuella partners	6
Sammanfattning	7
2. Sex mot ersättning	8
Har du haft sex mot ersättning?	8
Sammanfattning	10
3. Råd & stöd	11
Vilket förtroende har du för följande aktörer?	11
Vilken typ av stöd skulle du vilja ha av RFSL Ungdom?	12
På vilket sätt skulle du kunna tänka dig att ha kontakt med RFSL Ungdom för att få stöd och svar på frågor?	13
Om du ska få stöd från RFSL Ungdom, vad känns viktigt för dig?	14
Vet du vart du kan vända dig och vilket stöd du kan få om du vill ha stöd gällande något av detta?	15
Sammanfattning	16
4. Till sist	17



1.

Vilka var det som svarade?

Vi ställde frågor till svaranden gällande ålder, könsidentitet och sexuell identitet. Detta var dels för att säkerställa att den data vi samlade in är relevant för verksamhetens målgrupp, men också för att ta reda på vilka vi nått ut till med vår enkät.

Totalt svarade 160 personer på enkäten, och av dessa svar kunde 123 svar användas. De som inkluderades var:

- Personer under 25 år.
- Personer som har erfarenhet av, eller funderat på att ha sex mot ersättning, eller som har erbjudits ersättning för sex.
- Personer som identifierar sig som homosexuell, bisexuell, och/eller transperson, och/eller queer. Även heterosexuella cis-personer om en icke-heterosexuell praktik inkluderades.

De som räknades bort var alltså personer som inte ingick i vår målgrupp, exempelvis utifrån att de var äldre än 25 eller att de givit ersättning men inte själva tagit emot ersättning för sex.

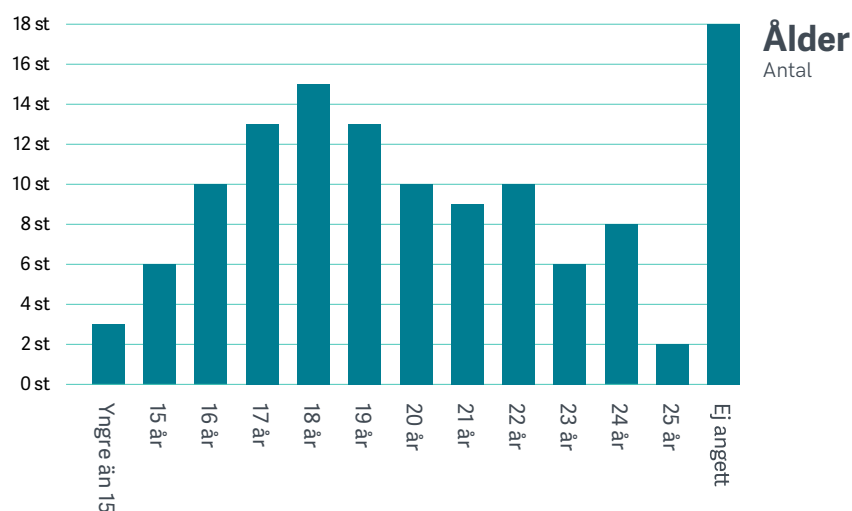
Enkäten fanns tillgänglig på svenska och engelska, men endast ett (1) av svaren inkom från den engelskspråkiga enkäten.

Ålder

(Se diagram på nästa sida.)

Den största gruppen svarande angav inte ålder (18 svaranden). 18 år var den vanligaste åldern att ange (15 stycken). Därefter är det personer som är 17 respektive 19 år med 13 svaranden per åldersgrupp. De som inte angett ålder har räknats med i resultaten då vi valt att tolka det som att de kan tillhöra vår målgrupp avseende ålder. Minst antal personer hade angett 25 år (2 svaranden) eller under 15 år (3 svaranden).



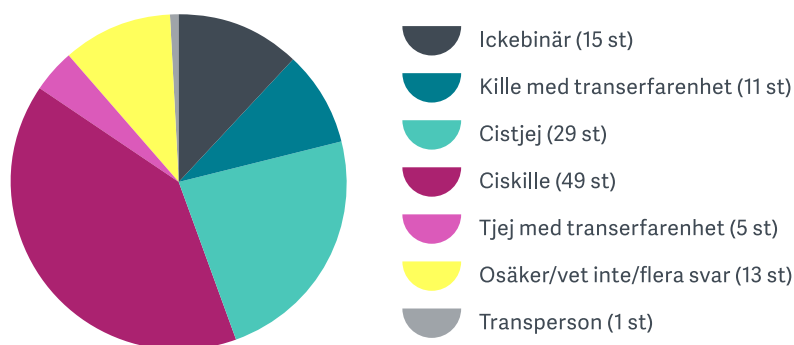


Boendeort

Majoriteten av svaranden, totalt 59 personer (48 procent), bor i storstad eller storstadsförort. Minst antal personer bor på landsbygd, totalt 15 personer (12 procent). 20 personer (16 procent) har anggett att de bor i en liten stad och 30 personer (24 procent) har anggett att de bor i en medelstor stad.

Könsidentitet

Det fanns fler svarsalternativ än vad som framgår av diagrammet nedan. Vi har grupperat dem på detta sätt för att öka analyserbarhet och anonymitet.



65 procent (80 personer) av de svarande har anggett att de inte har transerfarenhet och 26 procent (32 personer) har anggett att de har transerfarenhet. 8 procent (10 personer) har anggett att de inte vet, att de är osäkra eller har anggett flera svar, exempelvis ”ja/vet inte, osäker” eller ”ja/nej”. 1 procent (1 person) har inte svarat på frågan.

Största gruppen svarande var ciskillar¹: 40 procent.

¹ **Cisperson:** En person vars könsidentitet stämmer överens med normen för det kön personen tilldelades när den föddes – en person som inte är transperson.

Personer med transefarenhet och/eller som i resultaten kategoriserats som ickebinära utgör tillsammans den nästa största gruppen: totalt 26 procent, varav kille med transefarenhet utgör 9 procent; ickebinär utgör 12 procent; tjej med transefarenhet utgör 4 procent; och transperson utgör 1 procent. Inte alla personer i kategorin ickebinär har svarat ”ja” på frågan om den har transefarenhet. En del har angett fler svar än tjej/kille, men har inte valt att skriva just ”ickebinär”. Dessa personer ingår ändå i kategorin ickebinär.

En fjärdedel av svaren var cistjejer, 24 procent.

11 procent tillhör kategorin ”osäker/vet inte/flera svar”. Det rörde bland annat osäkerhet kring ens könsidentitet och/eller transefarenhet, eller avsaknad av svar på huruvida personen har transefarenhet eller inte. Svaren har då svarat ”vet inte/osäker” som enda eller ett av flera svar på frågan om könsidentitet och/eller transefarenhet, alternativt har inte angett något svar på en eller båda av frågorna.

Sexuell identitet och sexuella partners

Svarande kunde ange fler än ett alternativ, därför är det fler än 123 svar, nämligen 187 svar totalt. Kinky specificerades som BDSM-utövare och/eller fetischism.

- Bisexuell: 23 procent
- Homosexuell: 20 procent
- Kinky: 14 procent
- Pansexuell: 11 procent
- Queer: 11 procent
- Osäker, vill inte ange eget alternativ: totalt 7 procent. De som svarade ”eget alternativ” har inte angett någon beskrivning av detta.
- Asexuell: 3 procent
- Heterosexuell: 2 procent

Avseende sexuella partners kunde fler än ett svar ges, totalt fick vi in 222 svar. De svarande angav följande svar:

- Killar: 52 procent
- Tjejer: 28 procent
- Annat/inget kön: 16 procent
- Osäker/vet inte, vill inte ange, samt eget alternativ: 4 procent. Exempel på egna alternativ är: ”Har aldrig haft sex med tjejer men är attraherad av dem”, ”Bara killar hittills”, ”Så länge de betalar”.



Sammanfattning

Sammansättningen av svaranden motsvarar både den tidigare enkäten som gjordes av Pegasus-projektet 2014, och de som sökt sig till Pegasuschatten, där knappt hälften är ciskillar. Andelen transpersoner är proportionellt sett betydligt större än i den generella befolkningen. Spridning i ålder är stor, även om de flesta är 16-19 år. De flesta bor i tätort och de flesta är homo- eller bisexuella och majoriteten har erfarenhet av sex med killar/män.



2.

Sex mot ersättning

Vi ställde frågor om de svarandes erfarenheter av sex mot ersättning. Dels ville vi säkerställa att de tillhörde vår målgrupp – men framförallt ville vi få en bild av vilka erfarenheter som finns bland deltagarna.

Har du haft sex mot ersättning?



Svarande kunde ange fler än ett alternativ, därför är det fler än 123 svar, nämligen 138 svar totalt.

Majoriteten, 51 procent, hade erfarenhet av att få ersättning i utbyte mot sex. 7 procent hade erfarenhet av att någon annan har fått ersättning för att personen haft sex.

Vår verksamhet riktar sig till personer med erfarenhet av att få ersättning i utbyte mot sex men 3 procent hade dessutom erfarenhet av att ge ersättning i utbyte mot sex. Detta kunde alltså vara en erfarenhet i kombination med att även ha fått ersättning själv, att någon annan (tredje part) har fått ersättning för att personen haft sex eller att personen har blivit erbjuden eller övervägt att ha sex i utbyte mot ersättning (mer om erbjudande och/eller överväganden i nästa del).

2 procent har inte svarat på frågan eller vill inte ange om de fått ersättning i utbyte mot sex, och 32 procent har inte haft sex mot ersättning. Dessa har räknats med i resultaten om de ändå angivit en tidpunkt för när de senast hade sex mot ersättning, om de erbjudits ersättning i utbyte mot sex eller om de har funderat på att ta kontakt med andra personer för att få ersättning i utbyte mot sex.

4 procent av de svarande har angett ett eget alternativ, där har de bland annat skrivit:

- "Tar både betalt för BDSM och sex"
- "Har skickat bilder och videos och fått pengar, kläder etc i utbyte"
- "Nej, men skulle kunna ta ersättning"
- "Jag har inte haft sex, men skickat bilder och videos emot ersättning [...]."

Om du inte har haft sex mot ersättning: Har du funderat på att ha det?

Deltagarna i enkäten fick även frågan om de funderat på att ha sex mot ersättning, även här är svaren fler än antalet personer som svarat (139 svar) då det gick att ange mer än ett alternativ.

25 procent har övervägt att kontakta andra för sex mot ersättning.

27 procent har erbjudits ersättning i utbyte mot sex men inte haft sex mot ersättning.

48 procent har antingen inte svarat alls eller svarat på andra sätt än ja-kande på frågan om de övervägt sex mot ersättning. Dessa personer har i andra svar angett att de har erfarenheter, att de har funderat på att ha sex mot ersättning eller som har erbjudits ersättning i utbyte mot sex.

Om du har haft sex mot ersättning: När skedde det senast?

För att få reda på hur aktuella enkätdeltagarnas erfarenheter av sex mot ersättning var frågade vi om när det senaste tillfället för sex mot ersättning var. Den senaste månaden var det vanligaste svaret som angavs av 63 procent. Näst vanligast var det senaste året, 20 procent, medan 17 procent angav för mer än ett år sedan. Även personer som inte haft sex mot ersättning svarade på denna fråga. Några tolkningar skulle kunna vara när senast personen hade sex, när personen senast erbjöds eller när personen senast övervägde att ha sex mot ersättning.

Har du någon gång blivit tvingad till sex mot ersättning?

På frågan om erfarenheter av tvång i samband med sex mot ersättning var det något fler svar (125 stycken) än antalet svarande.

47 procent hade inte blivit tvingade till sex mot ersättning.

33 procent angav att de hade blivit tvingade till sex mot ersättning. Även personer som inte haft sex mot ersättning svarade ”ja” på frågan. En tolkning skulle kunna vara att personerna upplevt tvång vid sex.

18 procent svarade ”Osäker/vet inte” på frågan. Det skulle kunna tolkas exempelvis som att de som svarat är osäkra på om det de varit med om är/var tvång, eller en osäkerhet på var deras gränser går och huruvida de överskridits.

2 procent vill inte ange/har inte svarat på frågan.

Vad som menas med tvång kan tolkas olika av de svarande. En person skriver följande angående erfarenheter av tvång kopplat till sex mot ersättning: ”Jag gillar ju BDSM, att sedan få betalt för det är ju inget tvång, däremot känner jag ett behov av att ’tjäna mer pengar’ ibland.”

Sammanfattning

Drygt hälften av de som svarat har egen erfarenhet av att ha sex mot ersättning. En knapp tredjedel av de svarandena hade blivit kontaktade med förslag om ersättning för sex, och ungefär en fjärdedel hade själva övervägt att kontakta andra för att få ersättning. Sammantaget var det en knapp majoritet som antingen upplevt tvång, eller inte var säkra på om de utsatts för tvång i samband med sex mot ersättning, medan nästan lika många angett att de inte upplevt tvång. De flesta som svarade hade erfarenheter som låg mindre än ett år tillbaka i tiden, och mer än hälften hade erfarenheter som var mindre än en månad gamla.



3.

Råd & stöd

Det främsta syftet med enkäten var att utforska målgruppens behov av stöd, och hur vi bäst kan utforma vår verksamhet för att kunna erbjuda det som målgruppen vill ha.

Vilket förtroende har du för följande aktörer?

Alla svarande har inte svarat på den här frågan. En del har svarat fler svar på samma alternativ, exempelvis angett både ”väldigt högt” och ”ganska högt” avseende förtroende för till exempel socialtjänsten. En del har endast skattat hur stort förtroendet är för vissa samhällsaktörer. Därför är det olika antal svaranden på varje fråga och kategori. Procenten som anges här nedan är kopplat till hur många som svarat på den specifika frågan och kategorin.

Lägst förtroende hade de svarande för skolhälsan där 65 procent angav inget eller väldigt lågt förtroende; Arbetsförmedlingen där 61 procent angav inget eller väldigt lågt förtroende; polis där 60 procent angav inget eller väldigt lågt förtroende; migrationsverket där 54 procent angav inget eller väldigt lågt förtroende; samt socialtjänsten där 54 procent angav inget eller väldigt lågt förtroende.

Högst förtroende hade de svarande för ungdomsmottagningen där totalt 60 procent angav att de hade väldigt högt förtroende eller ganska högt förtroende, samt för sjukvården där 53 procent angav väldigt högt förtroende eller ganska högt förtroende.

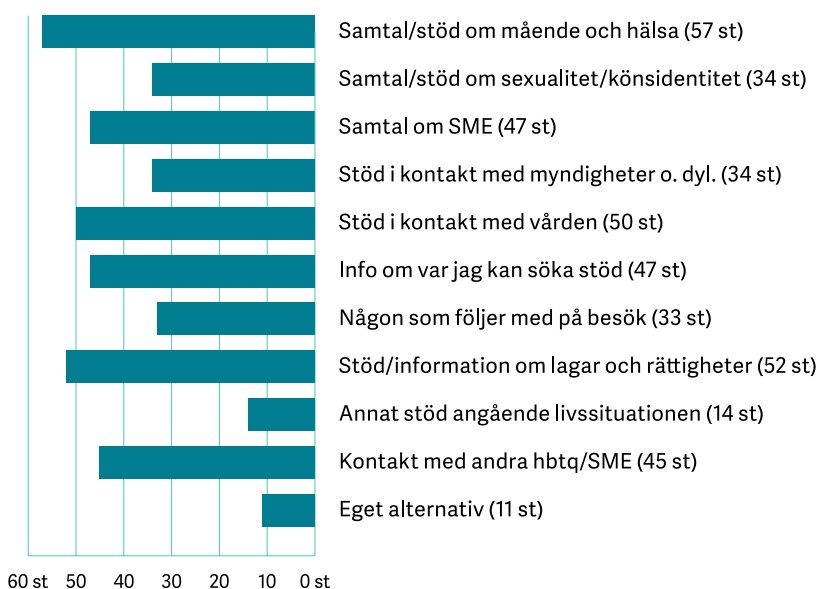
Minst kunskap hade de svarande om könsbekräftande vård där 45 procent svarat ”vet inte”; bostadsförmedling där 41 procent svarat ”vet inte”; samt migrationsverket där 37 procent svarat ”vet inte”.

Deltagarna i enkäten fick även frågan vad myndigheter och samhällsaktörer bör göra för att de ska känna förtroende/mer förtroende och för att de ska vilja vända sig till dem. Några svar var:

- ”Att de var mer pålästa om sex mot ersättning som självskada.”
- ”För mig skulle det underlätta om personer jag träffar känner till hbtq och inte ifrågasätter mig som hbtq person.”

- "Det bästa vore om en inte blev slussad mellan olika personer."
- "Att se mig som en individ och inte sätta mig i ett fack pga mina handlingar."
- "Acceptera och inte påtvinga mig en anmälan."
- "Skulle behöva en läkare/någon på vårdcentralen jag känner mig bekväm med att komma ut till så jag slipper bli felkönad och frågad om min binder."
- "Bättre bemötande och mer kunskap om vad prostitution innebär och vilka konsekvenser det har. Möjlighet till traumabehandling. På 1000 möjligheter har jag fått ett jättebra bemötande och äntligen träffat någon som fattar mekanismerna bakom att sälja sex och hjälper mig att må bättre."
- "Respektera vad jag vill jag vill stanna och hur jag vill ta mig igenom allt."

Vilken typ av stöd skulle du vilja ha av RFSL Ungdom?



Svarande kunde ange fler än ett alternativ, därför finns det fler än 123 svar (424 svar totalt). Alla har inte svarat på frågan och en del har svarat på delar av frågan.

Störst behov av önskat stöd rör: samtal om mående och hälsa (57 svarande), stöd/information om lagar och rättigheter (52 svarande) och stöd i kontakt med vården (50 svarande). Minst behov av önskat stöd är: annat stöd angående livssituationen (14 svarande) och eget alternativ (11 svarande). På eget alternativ har svaren bland annat varit:

- "Stöd om hur man ska sänka stigma runt sex mot ersättning (jag mår inte dåligt av detta)."
- "Lobba för att förbjuda det tack det e inte ett schysst liv."
- "Alla val behövs, det finns flera i min kompiskrets som behöver hjälp men

jag (vi) har ingen att vända sig till. Utbildade människor som finns där som stöd är något dagens ungdomar behöver.”

- ”Acceptans.”

Andra kommentarer under de olika alternativen var:

- Samtal och stöd om mitt mående och hälsa: ”Då det är ett tabubelagt ämne där man blir hårt dömd väljer en att inte prata med någon om att det har skett i sin vänskapskrets.
- Stöd i kontakten med myndigheter och liknande: ”Gärna medföljande till polis, rättegång osv.”

På vilket sätt skulle du kunna tänka dig att ha kontakt med RFSL Ungdom för att få stöd och svar på frågor?

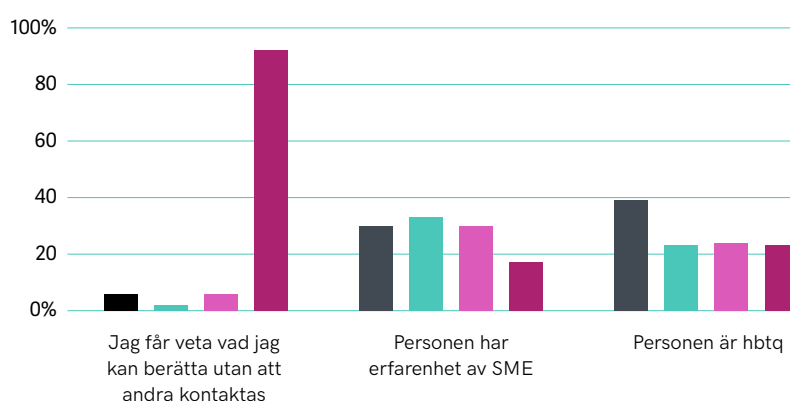
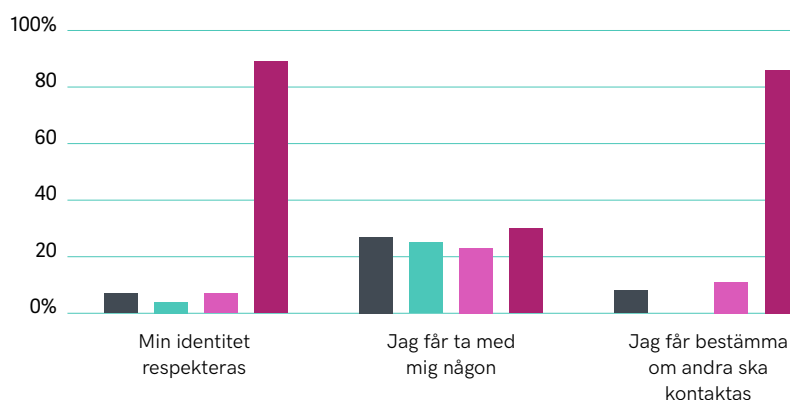
Alla deltagare i enkäten svarade inte på frågan om önskade kontaktvägar, och en del gav flera svar på samma alternativ.

De svarande önskade helst ha kontakt via chatt (57 av 108 svar skattade detta alternativ högst) och därefter mail (45 av 114 svar). Minst önskvärd kontaktväg var telefon (16 av 110 svar på detta alternativ skattade detta högst och 40 svar angav detta som det minst önskvärda alternativet). Att träffas fysiskt – hos RFSL Ungdom eller i annan lokal – hamnade i mitten avseende önskade kontaktvägar (32 av 110 svar respektive 31 av 110 svar på dessa alternativ skattade detta som högst önskade).



Om du ska få stöd från RFSL

Ungdom, vad känns viktigt för dig?



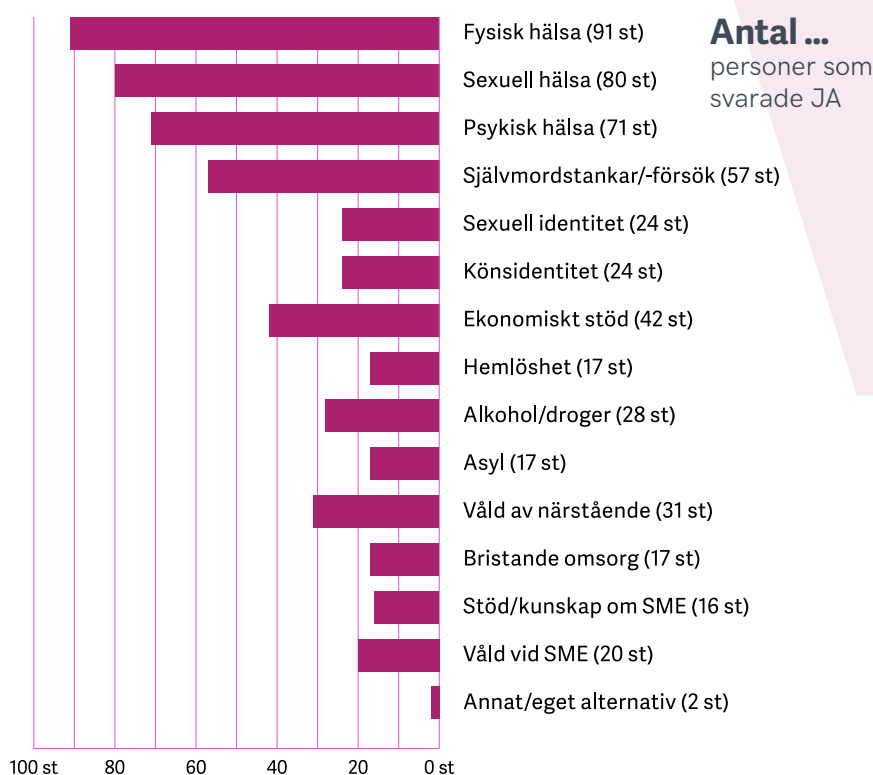
- 3/ Mycket viktigt
- 2/ Viktigt
- 1/ Mindre viktigt
- 0/ Inte viktigt

Det som var viktigast för de svarande var att deras erfarenhet och identitet respekteras (89 av 107 svar på denna kategori), att man själv får bestämma om andra (exempelvis socialtjänst, vårdgivare eller föräldrar) ska kontaktas (86 av 105 svar på denna kategori), och att personen får veta vad hen kan berätta utan att andra kontaktas (92 av 106 svar på denna kategori).



Vet du vart du kan vända dig och vilket stöd du kan få om du vill ha stöd gällande något av detta?

Alla deltagare i enkäten har inte svarat på den här frågan och en del har inte svarat under alla kategorier. Därför är det olika antal svar på varje fråga och kategori.



På frågan om enkättagarna visste vart de kunde vända sig för stöd, var kännedomen störst kring vart det går att få stöd och hjälp för olika behov avseende fysisk hälsa (91 personer svarade ja), sexuell hälsa (80 personer svarade ja), psykisk hälsa (71 personer svarade ja). Detta kan ändå anses vara låga siffror i förhållande till antalet svarande på totalt 123 personer.

Lägst kännedom hade de svarande om vart det går att vända sig för att få stöd och kunskap om sex mot ersättning (16 personer svarade ja), hemlöshet, asyl, och bristande omsorg (17 personer svarade ja på respektive område) och våld vid sex mot ersättning (20 personer). Här finns alltså stor okunskap om stöd kopplat till sex mot ersättning, vilket är viktigt att synliggöra då just den typen av stöd är relevant för deltagarna i enkäten.



Sammanfattning

De svarande understryker vikten av att bli respekterade i sina identiteter, i sina erfarenheter av sex mot ersättning liksom i sina beslut kring att söka ytterligare stöd eller vård. Förtroendet för samhället är generellt lågt, även om förtroendet för vården är något bättre än skolhälsa, socialtjänst och polis. Kunskap om vilket stöd som finns följer samma mönster, störst är okunskapen kring sex mot ersättning och våldsutsatthet. Det är tydligt att vi behöver kunna ge stöd både på nätet och genom personliga möten.

4.

Till sist:

Vi riktar vårt stora tack till er som lagt ner tid på att svara på den här enkäten, och på att dela med sig av tankar och åsikter.

Vi har fått vägledning i utformandet av Pegasus råd och stöd. Enkäten är inte en vetenskaplig studie, men ger en inblick i hur unga hbtq-personer kan resonera kring stöd vid sex mot ersättning.

RFSL Ungdom belyser ofta behovet av ett normkritiskt bemötande och hur viktigt det är att verksamheter som möter unga har god kompetens i hbtq-frågor. Även i denna enkät ser vi att en av de viktigaste aspekterna då unga hbtq-personer söker stöd är att deras identiteter och erfarenheter respekteras.

Enkätens resultat nyanserar bilden av vilka som har sex mot ersättning. Att synliggöra att unga personer av olika kön och sexuell identitet har erfarenheter av sex mot ersättning är viktigt. Stödverksamheter behöver arbeta aktivt för att inkludera killar, både homo- och bisexuella, men även heterosexuellt identifierade killar som säljer sex till män. Transkompetens är viktigt i arbetet med sex mot ersättning, liksom kunskapen om att tjejer som har sex mot ersättning kan identifiera sig som homo- eller bisexuella även om de främst

säljer sex till män. Utan medvetenhet och aktivt inkluderingsarbete riskerar unga hbtq-personer att marginaliseras och falla mellan stolarna, samtidigt som de kan uppleva dubbel utsatthet.

Erfarenheter av dåligt bemötande höjer tröskeln för unga att söka stöd. Det låga förtroendet för samhällsinstanser som ska erbjuda stöd vid olika typer av utsatthet är därför inte förvånande. Men resultaten understryker vikten av att vi underlättar kontakt med vård, socialtjänst och andra myndigheter som har till uppgift att skapa ett socialt skyddsnät. Vi behöver även se till att rikta våra utbildningsinsatser särskilt mot de verksamheter som har lägst förtroende hos vår målgrupp.

Erfarenheter av våld och tvång är vanligt. Men få visste var det går att vända sig vid utsatthet i samband med sex mot ersättning. Det går förstås att tolka som okunskap, eller att relevanta samhällsinstanser inte lyckats nå den här målgruppen. Men detta speglar också den brist på kompetens kring sex mot ersättning som många i vårt nätverk vittnar om. Finns det få vårdgivare med rätt kompetens är det också mindre sannolikt att veta var en kan vända sig.

Vi ser i enkäten att erfarenheterna kring sex mot ersättning ser väldigt olika ut och att det därmed även finns olika behov kring stöd. Det är viktigt att vi är lyhörda för vad den enskilda personen vill ha ut av sin kontakt med oss. Denna kunskap ligger till grund för det arbete som RFSL Ungdom bedriver genom Pegasus Råd och Stöd.



PEGASUS
RÅD & STÖD